Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Maria Høstmark

Notater

Leiemarkedsundersøkelsen 2007
Dokumentasjonsrapport

Avdeling for datafangst/Seksjon for intervjuundersøkelser

Innhold

1. Innledning **2**

2. Datafangst **2**
2.1 Nøkkeltall 3
2.2 Kombinasjon av ulike datainnsamlingsmetoder 3
2.3 Overgang til telefonintervjuing 4

3. Utvalget **5**
3.1 Populasjon 5
3.2 Hovedutvalget 5
3.3 Tilleggsutvalget for aldersgruppen 20-29år 6
3.4 Metodeutvalget 6

4. Frafallsproblematikk **6**
4.1 Frafall 6

5 Vurdering av utvalgsskjevhet, vekting og varians **8**
5.1 Utvalgsskjevhet 8
5.2 Vekting 9
5.3 Utvalgsvarians 10

6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil **11**
6.1 Pc-assistert intervjuing 11
6.2 Selvutfyllingsskjema: Postale spørreskjema og Internettskjema 12

Litteraturliste **13**

Tabeller

Tabell 1. Nøkkeltall 3
Tabell 2. Svarprosent og frafall etter landsdel, alder og utdanning. Prosent av bruttoutvalget 7
Tabell 3. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg - bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning. Prosent 9
Tabell 4. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser 10

Figurer

Figur 1. Oversikt over svarinngangen for telefondelen av undersøkelsen. 5

Vedlegg:

A Informasjonsbrev til respondenter
B Brosjyre
C Instruks til intervjuere
D Spørreskjema
E Oversikt over etablering av utvalgsrammen

1. Innledning

Dette notatet gir en metodisk dokumentasjon av planlegging og gjennomføring av Leiemarkedsundersøkelsen 2007. Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2005, og har siden 2006 vært en del av statsoppdraget. Seksjon for økonomiske indikatorer i Statistisk sentralbyrå (SSB) hadde det faglige ansvaret for undersøkelsen og Seksjon for intervjuundersøkelser planla og gjennomførte datainnsamlingen.

Maria Høstmark var planlegger for prosjektet. Glenn-Erik Wangen trakk utvalget, Jan Haslund programmerte og administrerte Internettskjemaet og Jytte Duemark programmerte intervjuskjemaet og foretok filetableringen. Bengt Oscar Lagerstrøm var rådgiver for prosjektet. Rune Sønsterudbråten og Rune Wilhelmsen koordinerte intervjuarbeidet og intervjuene ble foretatt av SSB sitt sentrale intervjukorps. Seksjon for databearbeiding og Seksjon for IT-fellestjenester stod for pakking, utsending og skanning av spørreskjemaene.

2. Datafangst

Leiemarkedsundersøkelsen (LMU) er en undersøkelse om utleiemarkedet i Norge. Dataene som samles inn benyttes først og fremst til å utarbeide leiemarkedsstatistikk. I tillegg blir datamaterialet benyttet innen forskning i SSB. Videre utgjør leietakerne fra LMU 2007 utvalget i en undersøkelsen kalt Leiemarked-Husleie (LMH). I denne undersøkelsen innhenter vi opplysninger om husleie og eventuelle endringer i denne, og dataene som samles inn inngår i beregningen av konsumprisindeksen og jevnlige justeringer av leiemarkedsstatistikken. Utvalget i LMH følges opp i ett år, fra og med andre kvartal 2007 til og med første kvartal 2008.

Utvalget i LMU 2007 bestod av 28 000 adresser. En referanseperson (antatt beboer) ble knyttet til adressen, og det var denne personen som ble kontaktet for intervju. Vi holdt fast ved adressen og forsøkte å spore opp ny beboer dersom referansepersonen hadde flyttet. Vi kontaktet både eiere og leietakere. Bakgrunnen for denne tilnærmingen er at populasjonen av leietakere er ukjent. Mer om dette i avsnitt 3.1.

LMU 2007 ble gjennomført i to runder, og flere ulike datafangstmetoder ble benyttet. I første runde mottok hele utvalget et postalt selvutfyllingsskjema. De fleste fikk også mulighet til å fylle ut spørreskjemaet på Internett. De som enda ikke hadde deltatt 3 uker etter hovedutsendingen, mottok en påminning på sms eller per post. I undersøkelsens andre fase kontaktet vi på ny de som ikke hadde besvart og returnert det postale skjemaet. I denne runden ble det gjennomført et telefonintervju med samme innhold som det postale skjemaet. Det ble sendt påminning på sms til alle som ikke hadde deltatt i undersøkelsen per 8. desember 2006, og som hadde kjent mobilnummer. Telefonintervju ble forsøkt gjennomført med alle som ikke hadde besvart undersøkelsen per 15. januar 2007, og som hadde kjent telefonnummer.

2.1 Nøkkeltall

Det postale selvutfyllingsskjemaet og informasjon om utfylling på Internett ble sendt ut i uke 47 (2006). Påminning ble sendt etter tre uker (uke 50). Vi startet opp med telefonintervjuing 22 januar, åtte uker etter hovedutsendingen. Datafangsten ble avsluttet 10. mars 2007, etter syv uker med telefonintervjuing og totalt 15 ukers datafangst. Alle som ble kontaktet på telefon mottok nytt brev og brosjyre med utfyllende informasjon i forkant. Intervjuene ble gjennomført av SSB sitt sentrale intervjukorps. Det ble ikke gjennomført besøksintervju. Gjennomsnittlig intervjutid var tre og et halvt minutter. Intervjutiden for eierne var gjennomsnittlig på ett og et halvt minutt, mens intervjutiden for leietakerne var på åtte minutter.

Tabell 1 viser noen sentrale nøkkeltall for undersøkelsen.

Tabell 1. Nøkkeltall

Nøkkeltall		Antall	Prosent
Utvalg (personer trukket ut for intervju)		28 000	
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet eller på institusjon.)		31	
Bruttoutvalg		27 969	100,0
Frafall pga telefonnummer ikke funnet		7 953	28,4
Annet frafall		7 008	25,0
Nettoutvalg (gjennomførte intervju, postalt, web og telefon)		13 008	46,5
Postale skjema		5 617	43,2
Telefonintervju		5 786	44,5
Web-skjema		1 605	12,3
Andel av nettoutvalget som var leietakere		7 681	59,0
Innsamlingsmetode	Post, Internett og telefon		
Feltperiode	25. november 2006-10. mars 2007		
Skjemalengde	8 sider		
Intervjutid	3 minutter og 30 sekunder i gjennomsnitt		

2.2 Kombinasjon av ulike datainnsamlingsmetoder

Hovedhensikten med å kombinere flere datainnsamlingsmetoder er å få best mulig kvalitet til lavest mulig kostnad. Samtidig er det mulig å tilrettelegge for skreddersydd datafangst.

I LMU 2007 valgte vi en modell med utsending av postalt selvutfyllingsskjema med informasjon om mulighet for utfylling på Internett i første runde, for deretter å følge opp med telefonintervju. Ved postal kontakt får vi blant annet kontakt med referansepersoner uten kjent telefonnummer. Vi hadde også en antagelse om at vi ville oppnå flere svar fra den yngste aldersgruppen gjennom tilbudet om Internettskjema. I Leiemarkedsundersøkelsen 2005 erfarte vi at det var vanskelig å oppnå kontakt med aldersgruppen 20-29 år, se SSB Rapporter 2005/32. I tillegg er begge disse metodene relativt rimelige, og derfor velegnet for å få med personer som er lette å motivere til deltakelse. På denne måten blir det frigjort midler til rekruttering og motivering av mer krevende intervjuobjekter, i dette tilfellet gjennom telefonintervju.

Det ble også gjennomført påminning på sms. Det er grunn til å tro at man lettere kommer i kontakt med de yngste aldersgruppene ved bruk av sms. I 2006 deltok 70,2 prosent av de som mottok sms i undersøkelsen, se SSB Notater 2006/59. Denne gangen ble det derfor sendt påminning til alle med kjent mobilnummer.

En utfordring når intervjuene gjennomføres i flere modus, er at ulike måter å intervjue på kan gi ulike svar på samme spørsmål. Vi antar at slike metodeeffekter ikke får vesentlig betydning i LMU, da det hovedsakelig er faktaspørsmål i undersøkelsen. Slike konkrete og lite sensitive spørsmål regnes for å være mer robuste for valg av innsamlingsmetode enn for eksempel atferds- og holdningsspørsmål.

Det ble også gjennomført et metodeprosjekt i forbindelse med LMU 2007. Les mer om gjennomføringen av dette eksperimentet i avsnitt 3.4. Metodeprosjektet er dokumentert i et eget notat.

2.3 Overgang til telefonintervjuing

I undersøkelsens andre fase ønsket vi å kontakte alle referansepersoner som enda ikke hadde deltatt per post eller på Internett. Adresser uten kjent telefonnummer ble heller ikke kontaktet. Avgjørelsen om å se bort fra adressene med beboer uten kjent telefonnummer ble tatt på bakgrunn av erfaringene fra LMU 2005, se SSB Rapporter 2005/32. Adresser med beboer uten kjent telefonnummer, og som heller ikke hadde returnert det postale skjemaet eller deltatt på Internett, gikk derfor rett til frafall. Dette gjaldt 7 953 adresser, eller 28,4 prosent av utvalget. Utvalget til telefondelen av undersøkelsen bestod av 12 736 adresser.

Figur 1 viser hvordan svarinngangen utviklet seg i løpet av perioden med telefonintervjuing. Antall gjennomførte intervju fordelte seg relativt jevnt på de syv ukene med en liten topp i den tredje uken. Svarprosenten lå en stund på nærmere 64 prosent av innsendte intervju, og endte til slutt på 57,8 prosent av utsendt utvalg korrigert for avganger (12 702 adresser).

Figur 1. Oversikt over svarinngangen for telefondelen av undersøkelsen.

3. Utvalget

3.1 Populasjon

Populasjonen er utleieboliger i Norge. Dessverre finnes det ikke noe fullstendig register over slike utleieboliger. Det benyttes derfor en kombinasjon av ulike sentrale administrative registre i SSB som grunnlag for å få etablert en utvalgsramme med størst mulig andel leietakere. I LMU 2007 benyttet vi for første gang følgende fremgangsmåte:

- Eieropplysninger fra SSB sitt Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB) koples opp mot opplysninger fra det Sentrale Folkeregisteret for å for å fjerne selveiere
- Opplysninger om organisasjonsform fra SSB sitt Bedrift- og foretaksregister (BoF) kobles mot adressene for å luke ut andelseiere og enkelte institusjoner.

Utvalget til LMU 2007 ble etablert gjennom å trekke tilfeldig fra denne populasjonen av potensielle leietakere, se også vedlegg E.

3.2 Hovedutvalget

Hovedutvalget besto av 20 000 adresser og Oslo ble oversamplet med 2 000 adresser. Det betyr at hovedutvalget bestod av et landsutvalg på 18 000 og et ekstrautvalg på 2 000 adresser fra Oslo. Oslo ble overrepresentert da det er stor interesse for Oslo som leiemarked og fordi leieprisene i Oslo varierer til dels sterkt etter område.

3.3 Tilleggsutvalget for aldersgruppen 20-29år

Et tilleggsutvalg på 8 000 personer i alderen 20-29 år ble trukket blant alle landets kommuner uavhengig av status på adressen. Dette ble gjort for å få inn flere unge i utvalget. Bakgrunnen er erfaringene fra LMU 2005 og utfordringen med studenter som er registrert på foresattes adresse, men som i realiteten bor et annet sted. Andelen personer i aldersgruppen 20-29 år, som bor i leid leilighet er ca 50 prosent, se SSB Rapporter 2004/28. Derfor er alder et kriterium som kan brukes for å nå leietagere. Andelen som trekkes i hver landsdel, tilsvarer andelen av befolkningen i denne aldersgruppen i landsdelen.

3.4 Metodeutvalget

Av de 18 000 boligene som utgjorde den landsrepresentative delen av utvalget til LMU 2007, ble 3 000 adresser trukket rent tilfeldig for gjennomføringen av et metodisk eksperiment. Dette metodeutvalget ble behandlet på følgende måte:

- 1 000 adresser ble kontaktet første gang i november 2006 sammen med det ordinære utvalget, men fikk kun tilbud om postalt selvutfyllingsskjema.
- 1 000 adresser ble kontaktet første gang i november 2006 sammen med det ordinære utvalget, men fikk kun tilbud om utfylling på Internett.
- 1 000 adresser ble kontaktet første gang i januar 2007 for gjennomføring av telefonintervju.

De 2 000 adressene som ble kontaktet første gang i november 2006, ble integrert med det øvrige utvalget ved påminningen i uke 50. De fikk da tilbud om både postalt selvutfyllingsskjema og Internett-skjema. De 1 000 adressene som ble kontaktet første gang i januar 2007 fikk kun tilbud om telefonintervju.

4. Frafallsproblematikk

4.1 Frafall

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Av de 28 000 adressene som utgjorde det opprinnelige utvalget i denne undersøkelsen, ble 31 adresser kodet som avgang fordi adressen var tilhørende en institusjon eller fordi boligen på adressen var nedbrent eller kondemnert. I tillegg til avgangene var det adresser vi ikke fikk med fordi referansepersonen eller ektefelle/samboer/partner ikke ønsket eller var forhindret fra å delta. Det var også en del vi ikke kom i kontakt med.

Frafallet utgjorde 14 961 adresser, eller 53,4 prosent av bruttoutvalget. Dette er høyt for en undersøkelse med gjennomsnittlig intervjutid på under fem minutter. I dette frafallet ligger imidlertid også de 7 953 adressene som ble kodet som frafall på grunn av manglende telefonnummer (se avsnitt 2.4) og 2 415 adresser som ikke ble kontaktet på telefon, til tross for kjent telefonnummer, på grunn av teknisk svikt.

Vi oppnådde i underkant av 26 prosent svar i undersøkelsens første runde (postale skjema og web-skjema).

Målsetningen for undersøkelsen var 80 prosent svar blant de det ble oppnådd kontakt med. Det ble oppnådd kontakt med 15 604 referansepersoner (intervju, nektere, forhindret mm). Andelen gjennomførte intervju (13 008) blant de vi oppnådde kontakt med er noe høyere enn forventningen, nærmere bestemt 83 prosent.

Tabell 2 viser hvordan svarprosent og frafallsårsaker fordeler seg etter kjennemerkene landsdel, alder og utdanning. Her er det tatt utgangspunkt i bruttoutvalget fra tabell 1.

Tabell 2. Svarprosent og frafall etter landsdel, alder og utdanning. Prosent av bruttoutvalget

	Intervju	Nekt	For-hindret	Ikke utsendt	Ikke prøvd	Annet frafall	Antall
Totalt	46,5	7,8	1,5	29,6	8,6	6	27 969
Landsdel							
Oslo	48,7	5,4	1,9	30,9	7,8	5,2	6 324
Akershus	45,2	7,3	1,7	31,8	8,4	5,6	2 062
Hedmark og Oppland	44,4	9,4	1,5	28,4	10	6,3	1 717
Østlandet ellers	42,6	8,7	1,4	31,1	10,2	6	4 498
Agder og Rogaland	49,7	9,3	1,5	26,7	7,3	5,5	4 473
Vestlandet	47,2	8,9	1,3	28	8,4	6,2	4 208
Midt-Norge	46,6	7,3	0,9	29,6	9	6,6	2 286
Nord-Norge	43,2	7	1,7	30,4	9,7	8	2 401
Alder							
Under 25 år	36,9	4,9	0,4	40,7	9,1	7,9	5 273
25-34 år	47,5	6,3	1	29,5	9,4	6,2	11 369
35-44 år	46,2	7,7	1,9	28,6	9,6	6	4 365
45-66 år	51,4	10,5	2,4	23,8	7,6	4,4	4 984
67 år og over	54,6	16,9	4,4	17,3	3,4	3,4	1 978
Utdanning							
Grunnskole	37,6	9,3	1,5	34,6	10,5	6,5	9 060
Videregående utdanning	54,6	7,7	0,6	24,4	7,5	5,3	16 145
Høyere utdanning	59,5	11,9	2,4	11,9	4,8	9,5	42
Uoppgitt utdanning	28,2	3,2	7,2	44	9,3	8,3	2 722

I tabellen ser en at frafallet i undersøkelsen først og fremst skyldes problemer med å komme i kontakt med referansepersonen. Til sammen utgjør disse frafallsgrunnene 29,6 prosent av bruttoutvalget, eller 55,3 prosent av det totale frafallet. Nekting som frafallsårsak utgjør ikke noe stort problem i LMU 2007. Enkelte grupper skiller seg allikevel negativt ut i denne sammenhengen. Det gjelder de eldste, og spesielt gruppen over 66 år som hadde en nekterandel på 16,9, mens snittet for undersøkelsen var på 6,9 prosent. Gruppen med høyere utdanning hadde en nekterandel på 11,9 prosent. Tabell 2 viser at de eldste aldersgruppene og personer med høyere utdanning er overrepresentert blant dem som er forhindret fra å delta. Hele 7,2 prosent av personer med uoppgitt utdanning er forhindret fra å delta. Andelen ikke utsendt (på grunn av ikke kjent telefonnummer) har overvekt i aldersgruppen under 25 år. Gruppen har derfor en svarprosent på kun 36,9 prosent til tross for lav nekterandel. Vi ser at det er vanskelig å få tak i denne aldersgruppen og at dette i stor grad skyldes problemer med å finne riktig telefonnummer, men at de gjerne deltar hvis vi først får tak i dem.

5 Vurdering av utvalgsskjevhet, vekting og varians

5.1 Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som faktisk deltok i undersøkelsen (nettoutvalget) enn blant de som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. I en utvalgsundersøkelse kan utvalgsskjevhet introduseres på flere måter.

For det første kan utvalgsskjevhet oppstå i utvalgstrekkingen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil slike skjevheter erfaringsmessig være små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette. Personene som er trukket ut vil være representative for sin gruppe.

For det andre kan det oppstå utvalgsskjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes i LMU adresser som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder institusjon eller nedbrente eller kondemnerte boliger. I LMU 2007 var det 31 avganger i det opprinnelige utvalget på 28 000 adresser. Dette bør ikke ha skapt vesentlige skjevheter.

Andelen personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervjue. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Den andelen som består av differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan føre til skjevhet mellom bruttoutvalget og nettoutvalget når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte, enn blant de som ble forsøkt intervjuet. Skjevhet innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en derfor analysere avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene.

I tabell 3, som viser bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg minus bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning, ser en at gruppen under 25 år er noe underrepresentert i nettoutvalget. De mellom 45-66 år noe overrepresentert. Personer med grunnskoleutdanning og uoppgitt utdanning er underrepresentert i nettoutvalget, mens de med høyere utdanning er tilsvarende overrepresenter. Skjevhetene i form av underrepresentasjon av unge og lav utdanning kan tyde på at man har fått med for få leietakere da unge i større grad enn andre leier bolig, se avsnitt 3.3.

Tabell 3. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg - bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
Totalt	100	100	100	
Landsdel				
Oslo	22,6	23,7	21,7	1,1
Akershus	7,4	7,2	7,6	-0,2
Hedmark og Oppland	6,1	5,9	6,4	-0,3
Østlandet ellers	16,1	14,7	17,2	-1,3
Agder og Rogaland	16,0	17,1	15,0	1,1
Vestlandet	15,0	15,3	14,8	0,2
Midt-Norge	8,2	8,2	8,2	0,0
Nord-Norge	8,6	8,0	9,1	-0,6
Alder				
Under 25 år	18,9	15,0	22,2	-3,9
25-34 år	40,6	41,6	39,9	0,9
35-44 år	15,6	15,5	15,7	-0,1
45-66 år	17,8	19,7	16,2	1,9
67 år og over	7,1	8,3	6,0	1,2
Utdanning				
Grunnskole	32,4	26,2	37,8	-6,2
Videregående utdanning	57,7	67,7	49,0	10,0
Høyere utdanning	0,2	0,2	0,1	0,0
Uoppgitt utdanning	9,7	5,9	13,1	-3,8

5.2 Vekting

Utvalget er ikke trukket rent tilfeldig. Dette sammen med vurderingene i avsnitt 5.1, indikerer at etterstratifisering bør foretas. Variable som har betydning for leieprisen bør vurderes, som for eksempel geografisk sone, sentralitet og antall rom boligen består av.

Datamateriale fra Folke- og boligtellingen 2001 eller eventuelt Levekårsundersøkelsen 2004 kan utnyttes for å blåse opp resultatene i undersøkelsen slik at de dekker hele populasjonen av utleieboliger.

5.3 Utvalgsvarians

Fordi resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 4 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket tilfeldig. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Tabell 4. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

Antall obs	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
3000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
4000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
6054	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
8000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
9000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
10000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
11000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
12000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
13008	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M. Konfidensintervallet med grensene (M-2S) og (M+2S), vil med omtrent 95 prosents sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 4 for å finne konfidensintervaller. I undersøkelsen oppgir 85 prosent av de som har svart at de er leietakere at de har skriftlig leiekontrakt. Anslaget på standardavviket til dette observert prosenttall på 85, er 0,5 når antall observasjoner er 6 054. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene 85 ± 2 x 0,5. Det vil si at intervallet som strekker seg

fra 84 til 86 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele populasjonen hadde vært omfattet av undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene (M+S) og (M-S) vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene (M+2,6S) og (M-2,6S) vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratroten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk både ved hjelp av PC og ved hjelp av selvutfyllingsskjema.

6.1 Pc-assistert intervjuing

CAI-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter Pc under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte.

Innsamlingsfeil

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle filter i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål, eventuelt til personer utenfor målgruppen. Skjemaet i denne undersøkelsen inneholder en del filtre i forhold til bla. type bolig og om personen bor alene eller sammen med andre. Personer som bor på hybel eller i leilighet har fått en type spørsmål, mens personer i andre typer boliger har fått et annet sett med spørsmål.

Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Hvis det først gjøres feil som ikke oppdages i tide, vil det få langt større konsekvenser enn i et papirskjema. Vi har ikke oppdaget noen filterfeil i dette skjemaet.

Pc-assistert intervjuing gir videre muligheter for å tilpasse ordlyden i spørsmålene til intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker (han/hun, du/dere, er/var, hybel/leilighet mv).

Endelig gir Pc-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. Det kan legges inn grenser for gyldige verdier, med tilhørende feilmeldinger. I tillegg kan man legge inn feilmeldinger dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes f.eks. ved aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra, for eksempel på beløpsgrenser (husleie). På grunn skjemaets karakter ble det ikke lagt inn så mange kontroller i denne undersøkelsen.

Alle disse sidene ved Pc-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og en oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for filterfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å anslå de verdiene vi spør om. I denne undersøkelsen er det blant annet med et spørsmål om boligens boareal som erfaringsmessig er et komplisert spørsmål. På dette spørsmålet må man regne med at enkelte har hatt problemer med å svare nøyaktig og at man har fått en del unøyaktige svar.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Det er ikke grunn til å tro at spørsmål av denne typen er fremtredende i denne undersøkelsen, kanskje med unntak av spørsmålet om bostøtte.

Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Det er ikke gjort slike omkodinger i denne undersøkelsen. Alle dataene er kontrollert uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

6.2 Selvutfyllingsskjema: Postale spørreskjema og Internettskjema

Innsamlingsfeil

Når vi bruker selvutfyllingsskjema, har vi liten kontroll med selve utfyllingen. Vi vet ikke hvem som krysser av, hvem som er til stede, og hvilke vurderinger som blir tatt. Design og testing av selvutfyllingsskjema er derfor svært viktig for å lede respondenten effektivt gjennom skjemaet og forebygge målefeil.

Det ble foretatt en del forbedringer i årets skjema med hensyn til den visuelle utformingen av hoppstrukturen i skjemaet. Disse endringene har fungert etter hensikten, og det er langt færre som har besvart flere spørsmål enn nødvendig i årets undersøkelse, se avsnitt 6.2 i SSB Notater 2006/59.

I Internettskjemaet veiledes svarpersonen gjennom skjemaet, men vi kan ikke legge inn like mange kontroller som i intervjuskjemaet. Dette er fordi vi må unngå situasjoner hvor skjemaet låser seg slik at utfyllingen av skjemaet ikke kan ferdigstilles.

Som nevnt i avsnitt 6.1 er enkelte spørsmål i undersøkelsen vanskelige å besvare. I selvutfyllingsskjemaene har vi ingen kontroll over hvordan de ulike respondentene har forholdt seg til disse utfordringene.

Bearbeidingsfeil

De innkomne postale spørreskjemaene ble lest optisk. Det ble lagt inn en del intervallbegrensninger slik at ugyldige verdier ikke kunne leses. Generelt vet vi at det ved optisk lesing vil kunne oppstå feil fordi maskinen leser feil. Kvaliteten av avhengig av at skjemaet er godt tilpasset, har riktig layout, og at svarpersonen har krysset av på en bestemt måte.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages. Dette er imidlertid en usikkerhet vi må leve med.

Litteraturliste

Belsby, Liv, Holmøy, Aina, Johannessen, Randi, Rød Larsen, Erling, Sandberg, Lasse Solheim, Leiv og Sommervoll Dag Einar: *Leiemarkedsundersøkelsen 2005*. SSB Rapport 2005/32, Statistisk sentralbyrå.

Holmøy, Aina, Johannessen, Randi og Solheim, Leiv: *Etablering av ny husleiestatistikk*, Notat 2004/68, Statistisk sentralbyrå.

Høstmark, Maria og Belsby, Liv: *Leiemarkedsundersøkelsen 2006.* Notat 2006/59, statistisk sentralbyrå.

Epland, Jon, Andersen, Arne og Haugen, Oddbjørn: *Vedvarende lavinntektØkonomi og levekår for ulike grupper*. Kapittel 10 i SSB Rapporter 2004/28, Statistisk sentralbyrå.

Lagerstrøm, Bengt Oscar: "*Is a clean mix-mode design more effective than a sequential design in terms of nonresponse?",* 18th International Workshop on Household Survey Nonresponse 2007, http://www.nonresponse.org/index.php?fl=1&nt=9&m2w=News&sid=43.

ordinær

Oslo, november 2006
Saksbehandler: Maria Høstmark
Tlf.: 62 88 56 55
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører en årlig undersøkelse av leiemarkedet i Norge. Formålet er å utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet, slik at man får kunnskap om leiemarkedet og utviklingen i dette markedet. Spørsmålene er om egenskaper ved boligen og husleien.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til SSB i den vedlagte frankerte svarkonvolutten **innen 9. desember,** eller besvar undersøkelsen elektronisk på http://intervju.ssb.no. Bruker-ID og passord finnes på vedlagt spørreskjema.

Din bolig er en av 28 000 som er trukket ut fra folkeregisteret og SSBs register for å delta i undersøkelsen. Disse boligene representerer alle boligtyper i hele Norge, og det er viktig at flest mulig blir med slik at vi får gode resultater. **Alle som deltar er med i en gavetrekning av i alt 21 gavekort, ett på kr 10 000,- og 20 på kr 1 000,-.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet.

Spørreskjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen, eller av ektefelle, samboer eller partner**.** Dersom du har flyttet fra adressen eller ikke disponerer boligen selv, ber vi deg om å følge veiledningene i spørsmål A og B og returnerer skjemaet til oss.

Det finnes ingen oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen **boliger som ikke er utleieboliger**. Vi ønsker at også dere som eier boligen selv skal besvare og returnere skjemaet.

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger fra enkeltpersoner**. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. For å gjøre skjemaet kortere og for å øke utbyttet av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og inntekt fra SSB sine utdannings- og inntektsregistre. Fødelandsopplysninger hentes fra folkeregisteret. Nevnte opplysninger hentes inn for den eller de undersøkelsen er adressert til. Leietakere vil bli kontaktet igjen fire ganger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for innhenting av opplysninger om endringer i husleien til konsumprisindeksen.

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss på telefon 62 88 56 55eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettes til SSB sitt personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, november 2006
Saksbehandlar: Maria Høstmark
Tlf. 62 88 56 55
Seksjon for intervjuundersøkingar

Leigemarknadsundersøkinga

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører ei årleg undersøking av utleigemarknaden i Noreg. Formålet er å utarbeide statistikk over leigeprisar for ulike typar bustader i ulike delar av landet, slik at ein får kunnskap om utleigemarknaden og utviklinga i denne marknaden. Spørsmåla er om eigenskaper ved bustaden og husleiga.

Ver venleg å returnere det utfylte skjemaet til SSB i den frankerte svarkonvolutten som ligg ved **innan 9. desember,** eller svar på undersøkinga elektronisk på http://intervju.ssb.no. Brukar-ID og passord finnes på det vedlagte spørjeskjemaet.

Bustaden din er ein av 28 000 som er trekt ut frå folkeregisteret og SSB sine register for å delta. Disse boligane representerar alle bustadtyper i heile Noreg, og det er viktig at fleist mogleg blir med slik at vi får gode resultat. **Alle som deltek blir med i ei gåvetrekning av i alt 21 gåvekort, eit på 10 000,- kroner og 20 på 1 000,- kroner.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningar sletta.

Skjemaet skal fyllast ut av den som eig, leiger eller på annan måte disponerer bustaden, eller av ektefellen, sambuaren eller partnaren. Dersom du har flytta frå adressa eller ikkje disponerer bustaden sjøl, ber vi deg om å følgje rettleiinga i spørsmål A og B og returnere skjemaet til oss.

Det finst ingen oversikt over alle utleigebustader i Noreg. Utvalet omfattar derfor nokre bustadar som ikkje er utleigebustader. Vi ønskjer og at du som eiger bustaden sjølv skal svara og returnere skjemaet.

Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagte reglar, og SSB har utnemnt eige personvernombod, godkjent av Datatilsynet. **Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar**. Innan eitt år etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle kjenneteikn som kan identifisere enkeltpersonar bli fjerna. For å gjere skjemaet kortare og for å auke utbyttet av svara vi får, vil vi nytte opplysningar om utdanning og inntekt frå SSB sine register om utdanning og inntekt. Vi vil og nytte opplysningar om fødeland frå folkeregisteret. Dei nemnde opplysningane blir henta inn for den eller dei undersøkinga er adressert til. Leigebuarar vil bli kontakta igjen fire gonger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for opplysningar om endringar i husleiga til konsumprisindeksen.

Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du ringje oss på telefon 62 88 56 55eller sende ein e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettast til SSB sitt personvernombod på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Brev_kun post

Oslo, november 2006
Saksbehandler: Maria Høstmark
Tlf.: 62 88 56 55
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører en årlig undersøkelse av leiemarkedet i Norge. Formålet er å utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet, slik at man får kunnskap om leiemarkedet og utviklingen i dette markedet. Spørsmålene er om egenskaper ved boligen og husleien.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til SSB i den vedlagte frankerte svarkonvolutten **innen 9. desember**.

Din bolig er en av 28 000 som er trukket ut fra folkeregisteret og SSBs register for å delta i undersøkelsen. Disse boligene representerer alle boligtyper i hele Norge, og det er viktig at flest mulig blir med slik at vi får gode resultater. **Alle som deltar er med i en gavetrekning av i alt 21 gavekort, ett på kr 10 000,- og 20 på kr 1 000,-.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet.

Spørreskjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen, eller av ektefelle, samboer eller partner**.** Dersom du har flyttet fra adressen eller ikke disponerer boligen selv, ber vi deg om å følge veiledningene i spørsmål A og B og returnerer skjemaet til oss.

Det finnes ingen oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen **boliger som ikke er utleieboliger**. Vi ønsker at også dere som eier boligen selv skal besvare og returnere skjemaet.

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger fra enkeltpersoner**. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. For å gjøre skjemaet kortere og for å øke utbyttet av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og inntekt fra SSB sine utdannings- og inntektsregistre. Fødelandsopplysninger hentes fra folkeregisteret. Nevnte opplysninger hentes inn for den eller de undersøkelsen er adressert til. Leietakere vil bli kontaktet igjen fire ganger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for innhenting av opplysninger om endringer i husleien til konsumprisindeksen.

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss på telefon 62 88 56 55eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettes til SSB sitt personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, november 2006
Saksbehandlar: Maria Høstmark
Tlf. 62 88 56 55
Seksjon for intervjuundersøkingar

Leigemarknadsundersøkinga

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører ei årleg undersøking av utleigemarknaden i Noreg. Formålet er å utarbeide statistikk over leigeprisar for ulike typar bustader i ulike delar av landet, slik at ein får kunnskap om utleigemarknaden og utviklinga i denne marknaden. Spørsmåla er om eigenskaper ved bustaden og husleiga.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til Statistisk sentralbyrå i den frankerte svarkonvolutten som ligg ved **innan 9. desember**.

Bustaden din er ein av 28 000 som er trekt ut frå folkeregisteret og SSB sine register for å delta. Disse boligane representerar alle bustadtyper i heile Noreg, og det er viktig at fleist mogleg blir med slik at vi får gode resultat. **Alle som deltek blir med i ei gåvetrekning av i alt 21 gåvekort, eit på 10 000,- kroner og 20 på 1 000,- kroner.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningar sletta.

Skjemaet skal fyllast ut av den som eig, leiger eller på annan måte disponerer bustaden, eller av ektefellen, sambuaren eller partnaren. Dersom du har flytta frå adressa eller ikkje disponerer bustaden sjøl, ber vi deg om å følgje rettleiinga i spørsmål A og B og returnere skjemaet til oss.

Det finst ingen oversikt over alle utleigebustader i Noreg. Utvalet omfattar derfor nokre bustadar som ikkje er utleigebustader. Vi ønskjer og at du som eiger bustaden sjølv skal svara og returnere skjemaet.

Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagte reglar, og SSB har utnemnt eige personvernombod, godkjent av Datatilsynet. **Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar**. Innan eitt år etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle kjenneteikn som kan identifisere enkeltpersonar bli fjerna. For å gjere skjemaet kortare og for å auke utbyttet av svara vi får, vil vi nytte opplysningar om utdanning og inntekt frå SSB sine register om utdanning og inntekt. Vi vil og nytte opplysningar om fødeland frå folkeregisteret. Dei nemnde opplysningane blir henta inn for den eller dei undersøkinga er adressert til. Leigebuarar vil bli kontakta igjen fire gonger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for opplysningar om endringar i husleiga til konsumprisindeksen.

Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du ringje oss på telefon 62 88 56 55eller sende ein e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettast til SSB sitt personvernombod på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Telefonbrev_januar

Oslo, januar 2007
Saksbehandler: Maria Høstmark
Tlf.: 800 83 028
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

I løpet av de neste ukene vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå (SSB) ta kontakt med deg for gjennomføring av et intervju på telefon. Henvendelsen gjelder Leiemarkedsundersøkelsen 2007. Hvis du allerede har returnert spørreskjemaet, kan du se bort fra denne henvendelsen.

For å få pålitelige resultater er det viktig at flest mulig av de som bor i boligene vi har trukket ut blir med. **Alle som deltar er med i en gavetrekning av i alt 21 gavekort, ett på kr 10 000,- og 20 på kr 1 000,-.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet.

Det finnes ingen oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen **boliger som ikke er utleieboliger**. Vi ønsker at også dere som eier boligen selv skal delta i undersøkelsen.

Alle som arbeider i SSB har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Det vil aldri bli kjent utenfor **SSB hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen.**

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Vi viser også til informasjon i vedlagt brosjyre og tidligere brev. Generelle spørsmål om personvern, kan rettes til SSB sitt personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, november 2006
Saksbehandlar: Maria Høstmark
Tlf. 62 88 56 55
Seksjon for intervjuundersøkingar

Leigemarknadsundersøkinga

I løpet av dei neste vekene vil ein intervjuar frå statistisk sentralbyrå (SSB) ta kontakt med deg for å gjennomføre eit intervju på telefon. Hendvendinga gjeld Leigemarknadsundersøkinga 2007. Dersom du har returnert spørjeskjema, kan du sjå bort frå denne hendvendinga.

Skal resultatet bli påliteleg, er det viktig med svar frå flest mogleg av dei som bur i dei bustadane vi har trekt ut. **Alle som deltek blir med i ei trekning av i alt 21 gåvekort, eit på 10 000 kroner og 20 på 1 000 kroner.** Det er frivillig å vere med, og ein kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta.

Det finst ingen oversikt over alle utleigebustader i Noreg. Utvalet omfattar derfor nokre bustadar som ikkje er utleigebustader. Vi ønskjer og at du som eiger bustaden sjølv skal delta i undersøkinga.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagte reglar, og SSB har utnemnt eige personvernombod, godkjent av Datatilsynet. Det vil aldri bli kjent utanfor SSB kva enkeltpersonar har svart på undersøkinga.

Ønsker du meir informasjon om undersøkinga, kan du ringe oss på telefon 800 83 028, eller send ein e-post til leiemarked@ssb.no. Vi viser også til informasjon i brosjyren og tidligare brev. Spørsmål om personvern, kan rettast til SSB sitt personvernombod på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, januar 2006
Saksbehandler: Maria Høstmark
Tlf.: 800 83 028
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører en årlig undersøkelse av leiemarkedet i Norge. I løpet av de neste ukene vil en av våre intervjuere ta kontakt med deg for gjennomføring av et intervju på telefon. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet, slik at man får kunnskap om leiemarkedet og utviklingen i dette markedet. Spørsmålene dreier seg om egenskaper ved boligen og husleien.

Din bolig er en av 28 000 som er trukket ut fra folkeregisteret og SSBs register for å delta i undersøkelsen. Disse boligene representerer alle boligtyper i hele Norge, og det er viktig at flest mulig blir med slik at vi får pålitelige resultater. Det finnes ingen oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen **boliger som ikke er utleieboliger**. **Alle som deltar er med i en gavetrekning av i alt 21 gavekort, ett på kr 10 000,- og 20 på kr 1 000,-.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet.

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger fra enkeltpersoner**. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. For å gjøre skjemaet kortere og for å øke utbyttet av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og inntekt fra SSB sine utdannings- og inntektsregistre. Fødelandsopplysninger hentes fra folkeregisteret. Nevnte opplysninger hentes inn for den eller de undersøkelsen er adressert til. Leietakere vil bli kontaktet igjen fire ganger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for innhenting av opplysninger om endringer i husleien til konsumprisindeksen.

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettes til SSB sitt personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, januar 2007
Saksbehandlar: Maria Høstmark
Tlf. 800 83 028
Seksjon for intervjuundersøkingar

Leigemarknadsundersøkinga

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører ei årleg undersøking av utleigemarknaden i Noreg. I løpet av dei neste vekene vil ein av våre intervjuarar ta kontakt med deg for å gjennomføre eit intervju på telefon. Formålet er å utarbeide statistikk over leigeprisar for ulike typar bustader i ulike delar av landet, slik at ein får kunnskap om utleigemarknaden og utviklinga i denne marknaden. Spørsmåla dreier seg om eigenskaper ved bustaden og husleiga.

Bustaden din er ein av 28 000 som er trekt ut frå folkeregisteret og SSB sine register for å delta. Disse boligane representerar alle bustadtyper i heile Noreg, og det er viktig at fleist mogleg blir med slik at vi får gode resultat. Det finst ingen oversikt over alle utleigebustader i Noreg. Utvalet omfattar derfor **nokre bustadar som ikkje er utleigebustader. Alle som deltek blir med i ei gåvetrekning av i alt 21 gåvekort, eit på 10 000,- kroner og 20 på 1 000,- kroner.** Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningar sletta.

Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagte reglar, og SSB har utnemnt eige personvernombod, godkjent av Datatilsynet. **Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar**. Innan eitt år etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle kjenneteikn som kan identifisere enkeltpersonar bli fjerna. For å gjere skjemaet kortare og for å auke utbyttet av svara vi får, vil vi nytte opplysningar om utdanning og inntekt frå SSB sine register om utdanning og inntekt. Vi vil og nytte opplysningar om fødeland frå folkeregisteret. Dei nemnde opplysningane blir henta inn for den eller dei undersøkinga er adressert til. Leigebuarar vil bli kontakta igjen fire gonger på telefon i perioden april 2007 til mars 2008 for opplysningar om endringar i husleiga til konsumprisindeksen.

Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du ringje oss på telefon 62 88 56 55eller sende ein e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettast til SSB sitt personvernombod på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Vennlig helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for innsamling, bearbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. Det er vår oppgave å gi allmennheten, næringslivet og myndighetene kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte gjennom statistikk og analyse. Det er et krav at denne statistikken må utarbeides på et uavhengig grunnlag, ha høy kvalitet og spres som et felles gode for samfunnet. På vår hjemmeside *www.ssb.no* finner du mer om Statistisk sentralbyrå og våre ulike statistikker.

Seksjon for intervjuundersøkelser

Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås intervju-undersøkelser. Vi gjennomfører også enkeltoppdrag for forvaltning, forskning, organisasjoner og bedrifter. Datainnsamlingen foregår ved hjelp av besøksintervju, telefonintervju eller skjema som sendes i posten.

Kontakt oss

Dersom du ønsker flere opplysninger om undersøkelsen og om hva resultatene skal brukes til, kan du sende en e-post med dine spørsmål til *leiemarked@ssb.no*. Du kan også ringe gratis til grønt nummer 800 83 028. Har du spørsmål om personvern, kan du enten sende en e-post til *personvernombud@ssb.no* eller ringe telefonnummer 21 09 00 00.

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongensgt. 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89

Internett: www.ssb.no

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist/Foto: Photos.com/07

Leiemarkedsundersøkelsen skal gi oss mer kunnskap om utleiemarkedet

Leiemarkedsundersøkelsen er en stor undersøkelsen av utleiemarkedet i hele Norge. Formålet med undersøkelsen er å lage statistikk som viser leieprisene og utviklingen i disse for ulike typer boliger i ulike deler av landet. En slik statistikk vil sikre god kunnskap om utleiemarkedet og utviklingen på dette markedet. Husleieloven inneholder bestemmelser om fastsetting og regulering av husleiene. Kunnskapen fra Leiemarkeds-undersøkelsen skal også benyttes til å sikre en forsvarlig og enhetlig praktisering av disse bestemmelsene.

Hva får vi svar på?

For å kunne utarbeide en god leiemarkeds- statistikk, må under- søkelsen blant annet gi svar på

- ***hva slags hus eller leilighet leietakerne bor i***
- ***hvem vi leier av***
- ***størrelse og kvalitet på leieboligene***
- ***hvor lenge leieforholdene varer***
- ***gjennomsnittlig husleie i ulike deler av landet***
- ***hvilke faktorer som påvirker husleiene***

Slik gjennomføres Leiemarkedsundersøkelsen

Du har allerede mottatt en henvendelse fra oss. De som ikke har deltatt enda, vil om kort tid bli kontaktet av en av våre intervjuere for avtale om intervju. Intervjuet vil foregå over telefon. Telefonintervjuet tilsvarer det postale skjemaet/ webskjemaet og vil ta i underkant av ti minutter.

Hvorfor kontakter vi deg?

Vi kan ikke intervjue alle som leier en bolig. Vi har derfor trukket et utvalg som skal representere alle utleieboligene i Norge. Resultatene sier da noe om forholdene for alle utleieboliger, selv om vi bare spør de personene som bor i boligene i utvalget. Det finnes ingen fullstendig oversikt over alle boliger som leies ut. Vi klarer derfor ikke å trekke et utvalg som består av bare utleieboliger. Det betyr at du kan bli kontaktet selv om du ikke leier boligen din. Er du ikke leietaker, ønsker vi allikevel at du tar deg tid til å svare på noen få spørsmål.

Hvorfor er ditt svar viktig?

Utvalget i Leiemarkedsundersøkelsen er valgt ut etter bestemte kriterier som skal sikre at det representerer "utleiemarkedet i miniatyr". Vi har ikke mulighet for å erstatte deg og din bolig med en annen dersom du ikke deltar. Hver enkelt bolig i utvalget representerer en større gruppe boliger. For å få et mest mulig pålitelig bilde av utleiemarkedet for ulike typer boliger i ulike deler av landet, er det derfor veldig viktig at vi mottar opplysninger fra alle som er med. Hvis ikke, kan statistikken gi et skjevt bilde av virkeligheten.

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet

Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Statistisk sentralbyrå har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysnings lovens regler følges. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Har du spørsmål om personvern, kan du kontakte Statistisk sentralbyrås personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post til *personvernombud@ssb.no.*

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway
2225 Kongsvinger

Underlagt taushetsplikt

Leiemarkedsundersøkelsen 2006/07

? Trenger du hjelp med utfylling av papirskjemaet, ring tlf. 62 88 56 55 eller send e-post til leiemarked@ssb.no

Veiledning for utfylling av skjemaet

Skjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen eller dennes ektefelle, samboer eller partner.

Det er viktig at du i spørsmålene nedenfor svarer kun for den boenheten du bor i. Dersom du for eksempel bor i en sokkelleilighet i en enebolig eller et rekkehus, er det denne sokkelleiligheten du svarer for.

Spørsmål til alle

A **Hvis du/dere har flyttet fra den adressen som er påført over, sett kryss her ☐ og vennligst returner skjemaet til Statistisk sentralbyrå snarest.**

Ny beboer på adressen ovenfor:

B **Er det en annen enn den/de som står i adressefeltet øverst på siden som har fylt ut skjemaet?**

☐ Ja → Oppgi navn:
☐ Nei

1 **Hva slags hus eller leilighet bor du i? Bor du i ...**

☐ Frittliggende enebolig
☐ Våningshus, kårbolig eller annet hus tilknyttet gårdsbruk
☐ Kjedet enebolig, rekkehus, tomannsbolig eller generasjonsbolig
☐ Leilighet i blokk, i bygård, i firemanns- eller seksmannsbolig, i terrassehus eller i annet flerbolighus → **Gå til 5**
☐ Hybel eller hybelleilighet med egen inngang → **Gå til 5**
☐ Hybel eller hybelleilighet uten egen inngang → **Gå til 5**
☐ Annen type hus eller leilighet - oppgi type:

2 **Er det innredet ekstra bolig i kjeller, på loft eller på annen måte i huset du bor i?**

☐ Ja → **Gå til 3**
☐ Nei → **Gå til 5**

3 **Bor du i hoveddel av huset?** Med hoveddel mener vi mer enn 50 prosent av boarealet. Boarealet vil si det totale arealet innenfor ytterveggene med unntak av boder. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med, dvs at boder og ikke innredet loft/kjeller skal utelates.

- ☐ Ja → **Gå til 5**
- ☐ Nei

4 **Er den delen av huset du bor i …**

- ☐ en leilighet
- ☐ en hybel eller hybelleilighet med egen inngang
- ☐ en hybel eller hybelleilighet uten egen inngang eller
- ☐ annen type bolig

5 **Eier du boligen du bor i?** Vi tenker på selveier (alene eller gjennom sameie) eller eier gjennom borettslag eller boligaksjeselskap

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 7**

6 **Eier du boligen som selveier eller gjennom borettslag eller boligaksjeselskap?**

- ☐ Selveier alene eller gjennom sameie
- ☐ Borettslag, boligaksjeselskap
- ☐ Eier på annen måte

→ **Gå til 50**

7 **Deler du boligen med noen?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 11**

8 **Hvem bor sammen med deg ?** Flere kryss mulig

- ☐ samboer/ektefelle/partner
- ☐ barn under 16 år → **Hvor mange barn under 16 år bor det i boligen?** ☐
- ☐ barn 16 år og oppover
- ☐ venner/kollektiv
- ☐ foreldre
- ☐ søsken/annen familie
- ☐ andre

9 **Eier noen av de du bor sammen med boligen?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 11**

10 **Hvem eier boligen?**

- ☐ samboer/ektefelle/partner
- ☐ barn
- ☐ foreldre
- ☐ søsken/annen familie
- ☐ andre

→ **Gå til 50**

Spørsmål til deg som leier boligen

11 **Leier du boligen eller disponerer du den på annen måte?** Dersom du bor i kårbolig eller låner bolig, bruker du svaralternativ Disponerer på annet måte. Det samme gjelder dersom du bor på institusjon. Bor du i tjenestebolig, vaktmesterbolig, omsorgsbolig, trygdebolig, aldersbolig el. bruker du svaralternativ Leier.

- ☐ leier
- ☐ disponerer på annen måte - Oppgi:

→ **Gå til 50**

12 **Leier du boligen av …**

- ☐ slektninger
- ☐ venner
- ☐ en annen privatperson
- ☐ en privat gårdeier eller et gårdselskap → **Gå til 14**
- ☐ kommunen → **Gå til 14**
- ☐ gjennom arbeidet → **Gå til 14**
- ☐ studentsamskipnaden/en studentboligstiftelse → **Gå til 14**
- ☐ eller andre - Oppgi:

→ **Gå til 14**

13 **Bor du i samme bygning som eier?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei

14 **Omtrent hvor mange kvadratmeter er boligen du leier?** Boarealet vil si det totale arealet innenfor ytterveggene med unntak av boder. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med. dvs at boder og ikke innredet loft/kjeller skal utelates.

☐ Oppgi boarealet: ____ m²

→ **Gå til 16 dersom du leier leilighet, hybelleilighet eller på hybel**

→ **Gå til 22 dersom du leier enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, generasjonsbolig mv.**

- ☐ Vet ikke

15 **Kan du forsøke å plassere boligen i et av følgende arealintervall?**

- ☐ Under 20 kvadratmeter
- ☐ 20 - 39 kvadratmeter
- ☐ 40 - 59 kvadratmeter
- ☐ 60 - 79 kvadratmeter
- ☐ 80 - 99 kvadratmeter
- ☐ 100 - 119 kvadratmeter
- ☐ eller 120 kvadratmeter eller mer

→ **dersom du bor i leilighet, hybelleilighet eller på hybel** → **Gå til 16**

→ **dersom du bor i enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, generasjonsbolig mv.** → **Gå til 22**

Spørsmål til deg som leier leilighet, hybelleilighet eller på hybel

16 **Hvor mange rom med vindu har boligen du leier?** Ta ikke med kjøkken, bad og wc

☐

17 **Hvor mange rom med badekar eller dusj er det i boligen?**

☐ → **Gå til 19**

Dersom boligen ikke har rom med badekar eller dusj

18 **Har boligen tilgang på bad med dusj/badekar?**

☐ Ja
☐ Nei

19 **Hvor mange toalett er det i boligen?**

☐

20 **Har boligen …**

	Ja	Nei
a. eget kjøkken/kjøkkenkrok med vannkran?	☐	☐
b. tilgang til kjøkken? Sett kryss kun dersom du har svart nei i a	☐	☐
c. bod inne i boligen?	☐	☐
d. bod på loft, i kjeller eller andre steder?	☐	☐
e. uttak for egen vaskemaskin?	☐	☐
f. tilgang til vaskemaskin/vaskeri? Sett kryss kun dersom du har svart nei i e	☐	☐
g. egen balkong/terrasse, veranda eller hage?	☐	☐
h. tilgang på balkong/terrassem, hage eller veranda? Sett kryss kun dersom du har svart nei i g	☐	☐
i. egen garasje eller garasjeplass?	☐	☐
j. garasje i fellesgarasje?	☐	☐
k. egen biloppstillingsplass?	☐	☐
l. egen inngang?	☐	☐
m. kabel-tv/parabol?	☐	☐
n. varmekabler på bad?	☐	☐
o. parkett/tregulv i stue?	☐	☐
p. flislagt bad?	☐	☐
q. bredbånd?	☐	☐
r. åpen eller lukket peis for ved?	☐	☐

21 **Er den delen av huset du leier …**

- ☐ kjeller/sokkel/underetasje
- ☐ 1. etasje
- ☐ 2. etasje
- ☐ 3. etasje
- ☐ 4. etasje
- ☐ 5. etasje eller høyere
- ☐ over flere etasjer

→ **Gå til 27**

Spørsmål til deg som leier enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomanns-bolig, generasjonsbolig mv.

22 **Hvor mange soverom med vindu har boligen?**

☐

23 **Hvor mange andre oppholdsrom med vindu har boligen?** Ta ikke med kjøkken, bad og wc

☐

24 **Hvor mange rom med badekar eller dusj er det i boligen?**

☐

25 **Hvor mange toalett er det i boligen?**

☐

26 **Har boligen …**

	Ja	Nei
a. kjeller?	☐	☐
b. loft?	☐	☐
c. garasje?	☐	☐
d. sentralstøvsuger?	☐	☐
e. kabel-tv/parabol?	☐	☐
f. varmekabler på bad?	☐	☐
g. parkett/tregulv i stue?	☐	☐
h. flislagt bad?	☐	☐
i. bredbånd?	☐	☐
j. åpen eller lukket peis for ved	☐	☐

Spørsmål til alle som leier boligen

27 **Har boligen mer enn om lag 200 meters fri sikt fra stuevinduet?**

- [ ] Ja
- [ ] Nei → **Gå til 29**

28 **Har boligen utsikt til …** Flere kryss er mulig

- [ ] Fjord
- [ ] Hav
- [ ] By eller bygd
- [ ] Fjell
- [ ] Åker
- [ ] Skog
- [ ] Industriområde
- [ ] Trafikkert vei
- [ ] Jernbanelinje
- [ ] Annet

29 **Hva slags bebyggelse er det i nabolaget ditt? Er det …**

- [ ] enslige hus, ingen hus innen 200 meter
- [ ] ren boligbebyggelse
- [ ] landbruksområde
- [ ] blandet bolig- og landbruksområde
- [ ] blandet bolig-, forretnings- eller industristrøk
- [ ] annet

30 **Leier du boligen møblert, delvis møblert eller umøblert?**

- [ ] møblert, *kunne ha bodd der uten noen egne møbler og hvitevarer*
- [ ] delvis møblert, *må ha noen egne møbler og/eller hvitevarer for å bo der*
- [ ] umøblert

31 **Har du eller eventuelt noen av de du bor sammen med avtale med utleier om å utføre ulike typer arbeidsoppgaver , f. eks. snømåking eller trappevask, i tillegg til å betale husleie?**

- [ ] Ja
- [ ] Nei → **Gå til 33**

32 **Hvilke typer arbeidsoppgaver?** Flere kryss er mulig

- [ ] hagearbeid f.eks. klippe og/eller vanne plen, stelle blomster eller bed, trimme hekk, rake løv
- [ ] måke snø, rydde innkjørsel o.l.
- [ ] vaske fellesareal f.eks. oppgang, trapp
- [ ] pass av barn
- [ ] pass av hund/katt
- [ ] oppussing/oppgradering av standarden til boligen utført av deg/dere
- [ ] forefallende håndverk, elektriske justeringer, rørleggertjeneste mv.
- [ ] rengjøring
- [ ] annet forefallende arbeid

33 **Hvordan fikk du tak i boligen?**

- ☐ annonse, aviser, Internett, profesjonelle byråer
- ☐ familie, venner
- ☐ kolleger, arbeidsforhold
- ☐ eller på annen måte - Oppgi:

34 **Hva er den totale månedlige husleien for boligen?** Oppgis i hele kroner. Oppgi den faktiske husleien på boligen dersom du mottar eventuelle støtteordninger.

☐ kroner → **Kryss av for hvilken måned husleien gjelder for:**

☐ **Oktober** ☐ **November** ☐ **Desember** ☐ **Januar** ☐ **Februar**

35 Dersom du bor sammen med noen: **Hva er din andel av husleien?** Oppgis i hele kroner

☐ kroner

36 Dersom du bor sammen med noen: **Hvor mange bidrar til å betale husleien?**

☐ personer

37 **Mottar du eller eventuelt noen du bor sammen med støtte for å betale husleie?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 39**

38 **Er det kommunen, arbeidsgiver eller andre som betaler støtten?** Flere kryss mulig

- ☐ kommunen
- ☐ arbeidsgiver
- ☐ eller andre

39 **Har *du* for tiden inntektsgivende arbeid?** Regn også med arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 42**

40 **Jobber du heltid eller deltid?** Med deltid regnes inntektsgivende arbeid mindre enn 30 timer pr. uke

- ☐ Heltid → **Gå til 43**
- ☐ Deltid

41 **Hvilke av disse alternativene passer best til din situasjon som yrkesaktiv? Er du …** Flere kryss mulig

- ☐ ansatt eller selvstendig næringsdrivende?
- ☐ arbeidsledig og jobbsøkende?
- ☐ på arbeidsmarkedstiltak?
- ☐ student eller skoleelev?
- ☐ trygdet/underattføring eller på overgangsstønad?
- ☐ annet?

→ **Gå til 43**

42 **Hvilke av disse alternativene passer best til din situasjon som ikke yrkesaktiv? Er du …** Flere kryss mulig

- ☐ arbeidsledig?
- ☐ på tiltak eller arbeidssøkende?
- ☐ student eller skoleelev?
- ☐ hjemmearbeidende?
- ☐ trygdet/under attføring eller har overgangsstønad?
- ☐ annet?

43 **Omfatter den oppgitte husleien …**

	Ja	Nei
a. strøm?	☐	☐
b. oppvarming?	☐	☐
c. bruk av vaskemaskin?	☐	☐
d. biloppstillingsplass/garasje?	☐	☐
e. kabel-tv/parabol?	☐	☐
f. gangvask utført av andre?	☐	☐
g. snømåking og lignende utført av andre?	☐	☐

h. annet - Oppgi:

44 **Har du eller eventuelt noen du bor sammen med betalt depositum?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei → **Gå til 46**

45 **Hvor stort er depositumet for boligen?** Oppgis i hele kroner

☐ kroner

46 **Når startet leieforholdet?**

☐ År ☐ Måned

47 **Er det inngått skriftlig leiekontrakt?**

- ☐ Ja
- ☐ Nei

48 **Er det noen hindringer i boligen som gjør det vanskelig for en rullestolbruker å benytte de fleste rom i boligen?** Regn også med kjøkken, bad, wc, gang og lignende.

- ☐ Ja
- ☐ Nei

49 **Oppgi telefonnummer vi kan treffe deg på:**

☐

50 **Vennligst avslutt og returner skjemaet. Alle som deltar er med i gavetrekningen. Takk for innsatsen!**

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Notat

sme, 23. oktober 2006

Dokumentasjon av prosessen som identifiserer potensielle utleieboliger

Hva gjør vi?
Vi fjerner andelseiere, selveiere og enkelte institusjoner fra boligadressetabellen i SSB-GAB, for å etablere ei fil med potensielle utleieboliger.

Hvem gjør det?
SSB-GAB miljøet på seksjon 410 fikk etter et videomøte med seksjon 240 oppgaven med å forsøke å identifisere disse utleieboligene.

Hvorfor gjør vi det?
Seksjon 240 ønsket i utgangspunktet at vi skulle registrere andelseiere i SSB-GAB. Dette fordi de holder på å etablere en ny offisiell statistikk - en leiemarkedsundersøkelse. Dette er en årlig nivåtallsundersøkelse som skal måle husleienivåer. Utvalget fra denne undersøkelsen går direkte inn i KPI i form av månedlig husleieundersøkelse. Da vi på seksjon 410 hadde en del tanker om hvordan vi kunne levere dem ei fil der både andelseiere, selveiere og enkelte boligadresser i institusjoner kunne identifiseres, ble det bestemt at vi skulle gjøre jobben og levere ei fil med potensielle utleieboliger. Merking av boligene i boligadressetabellen i SSB-GAB kommer vi tilbake til. Vi vil ikke ta stilling til om dette skal gjøres i SSB-GAB før Borettsregisteret er etablert.

Hvordan gjør vi det?
For å utvikle denne prosessen tok vi i bruk alle 3 basisregistrene i SSB. I SSB-GAB har vi informasjon om hvem som eier en grunneiendom, identifisert med organisasjonsnummer, løpenummer eller fødselsnummer og et kjennemerke (bygningstype) som sier hva slags bygg boligadressene ligger i . I BoF har vi organisasjonsform knyttet til hvert organisasjonsnummer som sier hva slags selskap dette er. I BeReg finner vi informasjon om hvor alle bosatte i dette landet bor.

Utgangspunktet var alle bebodde boligadresser i SSB-GAB. I de tilfeller eieren til grunneiendommen var identifisert med organisasjonsnummer fjernet vi alle adresser der eieren var et borettslag (andelseiere). Dvs. organisasjonsform 'BRL' i BoF. Seksjon 240 hadde tidligere fått kommunenummer, gaardsnummer og bruksnummer fra enkelte store boligbyggelag. Dette er ikke hele grunneiendomsidenten og ved å bruke disse filene ble det fjernet en del boliger som ikke skulle ha vært fjernet da de er potensielle utleieboliger. Dette fordi det i mange tilfeller når en grunneiendom er oppdelt i f.eks. flere seksjoner, er det også flere eiere. Ofte ser vi at det er en kommune som eier noen av seksjonene, mens det er personer som står som eiere av andre.

Når vi så skulle fjerne selveiere hentet vi adressen fra BeReg til de personen som stod oppført som eier. Hvis adressen til en av eierne var den samme som boligadressen ble boligadressene fjernet (selveiere).

Vi hentet informasjon fra SSB-GAB om hva slags bygg boligadressen tilhører. Seksjon 240 bestemte seg for at boligadresser i bygg med bygningstype 721 (sykehjem), 722 (Bo- og behandlingssenter), 723 (Rehabiliter/institusjon/kurbad) og 729 (annet sykehjem) også skulle fjernes fra fila, da dette er boligadresser i institusjoner.

Til slutt la vi på et merke men verdien 'J' hvis boligadressen er en enboligadresse. Dvs. hvis boligadressen forekommer bare en gang per 20. pos. adresse. Dette fordi slike adresser stort sett mangler bolignummer i DSF.

Oppsummering

Av **1 709 654** boligadresser i SSB-GAB fjernet vi **255 262** andelseiere ved hjelp av organisasjonsformen BRL i BoF. Vi fjernet **1 180 625** selveiere ved hjelp av eiernes adresse i BeReg, og vi fjernet **3 832** boligadresser i institusjoner ved hjelp av bygningstype i SSB-GAB. Resultatet var at vi leverte ei fil til seksjon 240 med **269 935** boligadresser som da er potensielle utleieboliger. Fila skal være trekkegrunnlaget for leiemarkedsundersøkelsen.